دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت تحقیقات و فناوری

شیوه نامه پایش مراکز تحقیقاتی

گردآوری و تنظیم : فاطمه حاجی آبادی، کارشناس نظارت و ارزیابی پژوهشکده و مراکز تحقیقاتی

زیر نظر : دکتر فرهاد نیکخواهی، مدیر توسعه و ارزیابی تحقیقات معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه

عفت ملکی فرد، کارشناس مسوول امور پژوهشی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه

بهار ۱۴۰۵

مقدمه: سرمایه گذاری در تولید علـــــم و فنـــــاوری از مهم ترین شـاخص های پیشـرفت هر کشـور محسوب شده و به عنوان ابزاری جدی، در عرصـــه هـــای مختلف رقابـــتی، خودنمایی می‌کند. در این راستا، دستیابی به اهداف کلان سلامت جامعه و پاسخگویی به نیازهای نظام سـلامت نیز، بی بهره از این مقوله نبوده و اتخاذ رویکردهایی چون، دسـتیابی به مرجعیت علمی در حیطه های پژوهش و فناوری، حضور مؤثر در عرصـــه های بین المللی، تکمیل چرخه نوآوری ســـلامت و در نهایت تولید علم نافع، با صـــیانت از منابع، ســـرمایه گذاری بهینه و هدفمند و ســاماندهی و تقویت نظام‌های نظارت و ارزیابی، قابل حصـول خواهد بود. **معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین** با هدف بسط نوآوری و افزایش کیفی توان آموزشی و پژوهش، تولیدعلم، تجاری سازی دانش و دستاوردهای پژوهشی و فناوری، توانمندسازی و تربیت نیروی انسانی متخصص، حسب مقررات و ضوابط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به منظور دستیابی به مرجعیت علمی در زمینه ی پژوهشی منطبق بر رسالت مراکز تحقیقاتی **شیوه نامه پایش مراکز تحقیقاتی** را در مجموعه حاضر گردآوری نموده تا در اجرا مبنای عمل قرار گیرد.

تعریف مرکز تحقیقات :

مرکز تحقیقات کوچکترین واحد تحقیقاتی است که هدف از تاسیس آن ، ساماندهی و استفاده هدفمند از تجهیزات، امکانات و نیروی انسانی متخصص و ایجاد تشکیلات منسجم در زمینه اجرای پژوهشهای بنیادی، کاربردی و مداخله ای و آموزشهای پژوهش محور مرتبط می باشد.

تعریف و اهمیت پایش :

پایش یا مانیتورینگ **(Monitoring)** به تحت‌نظرگرفتن و ثبت شرایط و علایم در یک مدت زمان نسبتاً طولانی گویند. رصد علایم و نشانه ها در مسیر دستیابی به اهداف از ارکان پایش می باشد. بررسی اقدامات و آثار آنها در پیشرفت فرآیند از پیش تعیین شده می تواند کمک بسزایی در تصحیح و جهت دهی به فعالیتها و علکرد داشته باشد.

شیوه نامه اجرایی:

- **تنظیم جدول زمانبندی :** در ابتدای هر سال جدول زمانبندی برای انجام پاش های دوره ای از مراکز تحقیقاتی تدوین می گردد. در تدوین این برنامه سعی بر آن است که هر مرکز تحقیقات در هر فصل حداقل یکبار مورد پایش و ارزیابی عملکرد قرار گیرد. در صورت تداخل با برنامه ها، تعطیلات پیش بینی نشده و سایر موارد روزهای جایگزین برای تاریخ های تعیین شده در نظر گرفته می شود.

❖ **تهیه مستندات برای انجام پایش :** کارشناسان گروه توسعه و ارزیابی تحقیقات حسب وظیفه سازمانی خود قبل از انجام هر پایش نسبت به جمع آوری و به روز رسانی اطلاعات از پایگاههای معتبر و بانکهای داده موجود، اقدام می نمایند. کلیه فعالیتها و خروجی های مرکز مورد رصد دقیق قرار گرفته و جمع بندی ها برای تنظیم و ارائه گزارش عملکرد مرکز انجام می پذیرد.

❖ **انجام هماهنگی ها و اجرای پایش در مرکز:** برای حضور تیم پایش با نظر معاون محترم تحقیقات و فناوری و مدیر محترم گروه توسعه و ارزیابی تحقیقات افراد مشخص گردیده و روز و ساعت تعیین شده در مرکز تحقیقات حضور می یابند. پایش با استفاده از بررسی مستندات، مشاهدات میدانی از وضعیت کلی مرکز و مصاحبه و گفتگو با رئیس مرکز و کارشناسان شاغل در مرکز انجام می گردد. کارشناسان ستادی و اعضاء تیم پایش بعد از حضور ۲ الی ۳ ساعته در مرکز نسبت به تجمیع اطلاعات درباره مرکز اقدام کرده و گزارش خود را تکمیل می نمایند.

❖ **برگزاری نشست تحلیل عملکرد مرکز :** بعد از انجام پایش و اتمام بررسی ها نشست تخصصی در مرکز تحقیقات با حضور معاوت تحقیقات و فناوری دانشگاه، اعضاء تیم پایش و رئیس و کارکنان مرکز برگزار می گردد. در این نشست تخصصی، گزارش ها درباره عملکرد مرکز ارائه شده و درخصوص وضعیت فعلی، اهداف تعیین شده، مشکلات اجرایی و فنی بحث و تبادل نظر می گردد. گزارش دهندگان ستادی نسبت به بیان نقاط قوت و ضعف انتظارات و پیشنهادات خود را مطرح می کنند و گفت شنود در خصوص کم و کیف فعالیتها و اقدامات مرکز صورت می پذیرد.در این نشست مسوول مرکز فرصتی برای بیان برنامه ها، توانمندی ها و نقطه نظرات دارد که در زمان مشخص برای آن اختصاص داده می شود.

❖ **ارائه پسخوراند (گزارش) مکتوب پایش :** بعد از انجام پایش میدانی و برگزاری نشست در مرکز نهایتا ظرف یک هفته گزارش جامعی از پایش انجام شده بصورت مکتوب و در فرمت مشخص برای مرکز ارسال خواهد شد. در این گزارش به نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها، تهدیدها با ذکر جزییات اشاره شده و در پایان گزارش پیشنهادات برای ارتقاء سطح کمی و کیفی عملکرد مرکز ارائه می شود. برای هر بند آمده در این

گزارش در صورتیکه نیاز به اقدام داشته باشد، مهلت زمانی و مسئول پیگیری مشخص خواهد شد تا درصورت لزوم پیگیری ها با سرعت و دقت بیشتری قابل انجام باشد.

- **دریافت بازخورد پسخوراند و انجام پیگیری تا حصول نتیجه نهایی :** مرکز تحقیقات بعد از دریافت گزارش پایش فرصتی در اختیار دارد تا این گزارش را با برنامه های خود تطبیق داده و شرح اقدامات پیش بینی و انجام شده خود را به همراه توضیحات و موانع موجود بصورت کتبی در قالب بازخورد پسخوراند در فرمت مشخص بصورت کتبی برای ستاد معاونت ارسال نماید. توضیح این نکته ضروری است که این مرحله پایان برنامه پایش نبوده و پیگیری ها هم در سطح مرکز و هم در حوزه ستاد معاونت تا حصول نتیجه نهایی و دستیابی به اهداف تعیین شده ادامه خواهد داشت.

« نمونه جدول زمانبندی پایش فصلی از مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی قزوین »

برنامه زمانبندی پایش از مراکز تحقیقاتی – سه ماهه اول سال ۱۴۰۵

ردیف	نام مرکز	روز و تاریخ پایش
۱	مرکز تحقیقات سلولی مولکولی	شنبه ۱۴۰۵/۰۲/۱۲
۲	مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت	یکشنبه ۱۴۰۵/۰۲/۱۹
۳	مرکز تحقیقات بیماریهای ویروسی	یکشنبه ۱۴۰۵/۰۳/۰۲
۴	مرکز تحقیقات میکروب شناسی پزشکی	یکشنبه ۱۴۰۵/۰۳/۱۶
۵	مرکز تحقیقات ایمنی محصولات بهداشتی	یکشنبه ۱۴۰۵/۰۳/۳۰

« فرمت و نمونه گزارش پایش مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی قزوین »

<table>
<tr><th>ردیف</th><th colspan="3">گزارش پایش مرکز تحقیقات</th></tr>
<tr><td>۱</td><td colspan="3">نقاط قوت:
چیدمان و نظافت مرکز و حضور کارکنان مطلوب و قابل قبول بود.
مسوول محترم مرکز ماهانه جلسات داخلی را برگزار نموده و صورتجلسات موجود است.</td></tr>
<tr><td>۲</td><td colspan="3">نقاط ضعف:
علیرغم مکاتبات قبلی گزارش عملکرد سال گذشته مرکز استخراج نگردیده است.
مرکز در زمینه تعاملات بین بخشی و فرا دانشگاهی اقدام موثری در ۶ ماه گذشته انجام نداده است.</td></tr>
<tr><td>۳</td><td colspan="3">فرصت ها:
مرکز با برنامه ریزی مناسب می تواند از ظرفیت مرکز رشد و واحدهای دانش بنیان استفاده بهینه نماید.
وجود دو نفر کارشناس توانمند و سرباز پژوهش نخبه در مرکز فرصتی را فراهم آورده تا امورات جاری، پیگیری ها با دقت وسرعت بیشتری انجام پذیرد.</td></tr>
<tr><td>۴</td><td colspan="3">پیشنهادات و انتظارات:</td></tr>
<tr><td></td><td>شرح پیشنهاد</td><td>مهلت انجام</td><td>مسوول انجام</td></tr>
<tr><td></td><td>بخش مطالب عملی آموزشی و مطالب پژوهشی نیاز به تقویت محتوا و بارگذاری اطلاعات جدیدتر دارد.</td><td>ظرف دو هفته</td><td>کارشناس مرکز تحت نظارت رئیس محترم مرکز</td></tr>
<tr><td></td><td>پیگیری طرح های نیمه تمام و علل آن از ضروریات است. پیشنهاد می شود با مجریان محترم جلساتی برگزار شده و پس از علت یابی نسبت به تسریع کار و رفع موانع اقدام گردد.</td><td>در طی سال</td><td>کارشناس مرکز تحت نظارت رئیس محترم مرکز</td></tr>
</table>

فرمت و نمونه گزارش بازخورد پسخوراند مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی قزوین »

ردیف	موارد پیشنهادی معاونت تحقیقات و فناوری	نتیجه	مسئول انجام
۱	در صفحه اصلی ←چارت سازمانی قسمت شورای پژوهش اطلاعاتی قابل مشاهده نمی‌باشد. پیشنهاد می‌گردد اطلاعات لازم تهیه و بارگذاری شود.	اطلاعات تهیه و بارگذاری گردید.	**کارشناس مرکز تحت نظارت رئیس مرکز**
۲	در قسمت فرمهای الکترونیک صرفا عناوین فرمها ثبت شده و عملا فرمی بارگذاری نشده و قابل مشاهده نمی باشد. پیشنهاد می‌گردد متناسب با عناوین، فرمها تهیه و در دسترس قرار گیرد.	با توجه به عدم دسترسی به پورتال سیگما، به محض ایجاد دسترسی تکمیل خواهد شد.	**کارشناس مرکز تحت نظارت رئیس مرکز**
۳	بخش مطالب عملی آموزشی و مطالب پژوهشی نیاز به تقویت محتوا و بارگذاری اطلاعات جدیدتر دارد.	مطالب جدید تهیه و بارگذاری گردید.	**کارشناس مرکز تحت نظارت رئیس مرکز**